

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 กรอบแนวความคิดการวิจัย

ในการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 2 นำมาสู่การสร้างกรอบแนวความคิดการวิจัยสำหรับการศึกษาถึงแนวทางการออกแบบและการบริหารจัดการเชิงกายภาพของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวความคิดการวิจัยไว้ดังภาพที่ 3.1 ซึ่งจากการศึกษาข้อกำหนดร้านค้าชุมชนจากกรมพัฒนาธุรกิจและการค้าพบว่า พื้นที่โครงการศูนย์รวมร้านค้าชุมชนสำหรับการวิจัยควรมีลักษณะดังนี้ พื้นที่ที่ตั้งต้องตั้งอยู่ในเขตชานเมือง ชุมชนในพื้นที่ต้องมีไม่น้อยกว่า 80 ครัวเรือน ชุมชนแสดงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งร้านค้าอย่างชัดเจน สินค้าที่จำหน่ายส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภค บริโภค และประเภทของพื้นที่อยู่ภายในโครงการต้องมีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้ชุมชนได้

3.2 แบบแผนการวิจัย

แบบแผนการวิจัยในการวิจัยครั้งนี้ มีลักษณะเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเน้นการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิควิธีการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงเปรียบเทียบ และการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อสรุปและยืนยันสมมติฐาน โดยมีกระบวนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษานโยบายของภาครัฐเกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีกในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 และวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการอธิบายถึงลักษณะของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

2) ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น แนวคิด ทฤษฎี หนังสือ วิทยานิพนธ์ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเชิงกายภาพ ได้แก่ ทำเลที่ตั้ง สถานที่ตั้ง การจัดผัง หลักการพิจารณาการออกแบบ เพื่อนำมาเป็นการออกแบบของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

ภาพที่ 3.1
กรอบแนวความคิดการวิจัย

3) ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวกับธุรกิจค้าปลีก ได้แก่ องค์การที่ทำการค้าปลีก การบริหารร้านค้าปลีก ระบบบริหาร ความต้องการผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในร้านค้าปลีกที่มีพื้นที่เช่า ประเภทของสินค้าในร้านค้าปลีก เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการบริหาร

4) ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวกับลักษณะกิจกรรมของชุมชนที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ลักษณะกิจกรรมชุมชนชนและลักษณะกิจกรรมชุมชนเมือง เพื่อนำมาเป็นแนวคิดการออกแบบพื้นที่สำหรับชุมชนนอกเหนือจากร้านค้าชุมชน

5) ศึกษาข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิเกี่ยวกับระบบบริหารร้านค้าชุมชนที่ดำเนินการโดยประชาชน นำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ซึ่งได้มาจากเครื่องมือวิจัยที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม จากนั้นนำมาวิเคราะห์รายละเอียดต่าง ๆ

6) คัดเลือกพื้นที่ศึกษาและศึกษาความเป็นไปได้ทางการตลาดของพื้นที่ศึกษาในการสร้างศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

7) คัดเลือกพื้นที่ในตำบลบ้านคลองสวน จังหวัดสมุทรปราการแล้วศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของพื้นที่เพื่อหาบริเวณที่เหมาะสม พร้อมกับดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามโดยใช้ข้อมูลจากการศึกษาข้อที่ 1-2 แบ่งได้ดังนี้

(1) สอบถามผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อย (ภายในชุมชน) เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและการบริหารโครงการฯ ของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

(2) สอบถามผู้อยู่อาศัยภายในชุมชนเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพศูนย์รวมร้านค้าชุมชนเพื่อทราบถึงทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางกายภาพและการบริหารโครงการฯ นำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับข้อมูลจากข้อ 1-2

8) นำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จากข้อ 7 มาสรุปเป็นแนวทางการออกแบบและการบริหารจัดการเชิงกายภาพโครงการฯ

9) นำเสนอรูปแบบโครงการและการบริหารจัดการเชิงกายภาพของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่กำหนดไว้ในการศึกษาแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทที่เป็นพื้นที่และประเภทที่เป็นบุคคล

1) พื้นที่ศึกษา

ประชากรพื้นที่ศึกษา คือ พื้นที่เขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นเขตชานเมืองที่รองรับการขยายตัวจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีแผนที่จะพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวเป็นแหล่งอุตสาหกรรมหลัก รวมทั้งเป็นเขตที่มีสัดส่วนการจัดสรรที่ดินมากที่สุด ในจังหวัดสมุทรปราการ นอกจากนี้ยังถูกกำหนดเป็นพื้นที่สีเขียวเขตการเกษตรและเขตป้องกันน้ำท่วมล้อมรอบ ในพื้นที่เขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ มีทั้งสิ้น 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลในคลองบางปลากด ตำบลปากคลองบางปลากด ตำบลนาเกลือ ตำบลแหลมฟ้าผ่า และตำบลบ้านคลองสวน

กลุ่มตัวอย่างพื้นที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ คือ ตำบลบ้านคลองสวน เขตอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างเฉพาะเจาะจง ตามความต้องการของผู้สนับสนุนโครงการวิจัย

2) บุคคลที่ศึกษา

ประชากรบุคคล ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย

(1) ผู้ประกอบธุรกิจขนาดย่อยในตำบลบ้านคลองสวน จำนวน 50 ราย ใช้ประชากรในการศึกษา

(2) ผู้อยู่อาศัยในชุมชนซึ่งอยู่ภายในบริเวณพื้นที่การค้าซึ่งในรัศมี 5 กิโลเมตรจากสถานที่ตั้งศูนย์ฯ จำนวน 4,920 คน

กลุ่มตัวอย่างผู้อยู่อาศัยในชุมชน ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 222 คน ซึ่งได้มาจากการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ตามสัดส่วน ภายใต้การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ช่วงความเชื่อมั่น 95% โดยผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะผู้ที่ให้ข้อมูลได้ครบถ้วนเท่านั้น

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรศึกษาในการวิจัย ได้แก่

1) ชุดตัวแปรการบริหารจัดการเชิงกายภาพ ซึ่งมีตัวแปรย่อย ได้แก่ ทำเลที่ตั้ง สถานที่ตั้ง การจัดผัง และหลักการพิจารณาในการออกแบบ

- 2) ชุดตัวแปรการบริหารการค้าปลีก ซึ่งมีตัวแปรย่อย ได้แก่ ระบบบริหาร
- 3) ชุดตัวแปรเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน เกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพและระบบบริหารโครงการฯ

3.5 เครื่องมือและวิธีการรวบรวมข้อมูล

3.5.1 เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 2 ชุด โดยมีเนื้อหาส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ทัศนคติเกี่ยวกับการบริหารและลักษณะทางกายภาพของ

ศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

ชุดที่ 2 สำหรับผู้อยู่อาศัยภายในชุมชน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ส่วนที่ 2 ทัศนคติเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

3.5.2 วิธีการและขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

- 1) เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารอ้างอิง บทความวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้มาซึ่งการบริหารจัดการเชิงกายภาพ
- 2) เลือกพื้นที่ศึกษาแล้วศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและติดต่อบุคคลที่ศึกษาได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดย่อย และผู้อยู่อาศัยภายในชุมชนโดยใช้แบบสอบถาม
- 3) ดำเนินการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยแบบสอบถาม
- 4) นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้ในการวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเปรียบเทียบกับทฤษฎีการออกแบบทางสถาปัตยกรรม และการวิเคราะห์ด้วยสถิติบรรยาย เช่น จำนวน ร้อยละ และฐานนิยม

5) เสนอรูปแบบโครงการและการบริหารจัดการเชิงกายภาพของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

3.6 วิธีการวิเคราะห์และสถิติที่ใช้

การบริหารจัดการเชิงกายภาพจัดทำโดยการนำข้อมูลทุติยภูมิมาประกอบกับข้อมูลปฐมภูมิมาจัดเรียงเรียงตามหัวข้อเรื่องทำเลที่ตั้ง สถานที่ตั้ง การจัดผัง หลักการพิจารณาในการออกแบบ

การบริหารการค้าปลีกจัดทำโดยการนำข้อมูลทุติยภูมิมาจัดเรียงเรียงตามหัวข้อเรื่อง ได้แก่ ระบบบริหาร

ทัศนคติของประชาชนจัดทำโดยการนำข้อมูลปฐมภูมิมาจัดเรียงเรียงตามหัวข้อเรื่อง ได้แก่ ลักษณะทางกายภาพและระบบบริหารศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

ตัวแปรทั้ง 3 ชุดนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีทางสถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) และจัดทำการแสดงข้อมูลในรูปแบบตารางแผนภูมิ พร้อมคำบรรยายในเชิงพรรณนาโดยใช้เหตุผลประกอบ ข้อมูลที่ได้ข้างต้น นำมาออกแบบลักษณะทางกายภาพและสรุปเป็นแนวทางการบริหารจัดการเชิงกายภาพของศูนย์รวมร้านค้าชุมชน

สำนักหอสมุด